

Politik och kommunikation
Erik Thornström
08-677 27 08

Finansdepartementet

103 33 Stockholm
E-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Remiss av promemoria med förslag till förordning om stöd till energieffektivisering i bostadshus

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige anser att stöd ej bör lämnas för åtgärder som innebär byte av uppvärmningssystem eller investeringar i elproduktionsanläggningar, till exempel solceller inom en byggnads tomtgräns. Vi anser att det saknas motiv att lämna stöd till konvertering av uppvärmningssystem utan anser att stödet bör inriktas på åtgärder som minskar byggnadens faktiska energibehov. Vi anser därför att stödförordningen bör kompletteras med en skrivning om att stöd får inte lämnas för investeringar i energiproduktionssystem eller åtgärder som medför att byggnadens installerade eleffektbehov för uppvärmning och varmvatten ökar.

Vi anser vidare att stödnivån generellt bör sättas till 30 procent av de stödberättigade kostnaderna oavsett företagsstorlek för att få en mer kostnadseffektiv utformning av stödet.

Vi konstaterar att promemorians konsekvensanalys saknar en redovisning av effekterna på energisystemet vilket är angeläget med tanke på den snabba utveckling som sker och då det finns många parallellt verkande styrmedel. Vi anser också att utsläppsfaktorerna för fjärrvärme som används i promemorians konsekvensanalys är för höga med tanke på att fossila bränslen förväntas fasas ut i fjärrvärmeproduktionen de närmaste åren.

Inledning

Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att lämna svar på rubricerad remiss.

Energiföretagen Sverige anser att det är positivt att flera av de tillämpningsproblem som funnits med det tidigare energirenoveringsstödet har beaktats genom en enklare utformning av de nu föreslagna bidragsreglerna. I 2 § i promemorians förordningsförslag framgår ”Med energiprestanda avses i denna

förordning den mängd energi som behöver användas i en byggnad för att uppfylla de behov som är knutna till ett normalt bruk av byggnaden under ett år". Det finns dock fortfarande en risk att energiförsörjning och energianvändning blandas ihop eftersom förordningen senare refererar till energiprestanda uttryckt enligt BBR:s primärenergital (EP_{PET}) som även inkluderar energiförsörjningen. Vi anser därför att utformningen av de föreslagna energikraven behöver ses över och kompletteras för att säkerställa att stödet inte blir ett konverteringsstöd för energiförsörjningen utan fokuserar på åtgärder som minskar byggnadernas faktiska energibehov.

Energiföretagen anser att byte av uppvärmningssystem eller elproduktionsåtgärder ej ska vara stödberättigande

Energiföretagen Sverige anser att stöd ej bör lämnas för åtgärder som innebär byte av uppvärmningssystem eller investeringar i elproduktionsanläggningar, till exempel solceller inom en byggnads tomtgräns. Promemorians förslag till energikrav i energieffektiviseringsstödet med en begränsning av eleffekt på 10 W/m² ger en stark drivkraft att stödet blir teknikstyrande till energiproduktionsanläggningar som värmepumpar och solceller snarare än att gå till energieffektiviserande åtgärder i byggnaderna. Energiproduktionssystem har kortare livslängd och är mindre komplicerade än till exempel åtgärder i byggnadernas klimatskärm och ventilationssystem, de finns redan på en konkurrensutsatt marknad med annan energiförsörjning och genomförs ändå utan bidrag i den mån de är motiverade. För solceller finns även andra typer av stöd och skattesubventioner.

I promemorian anförs att en byggnads primärenergital är ett mått på hur bra dess energirelaterade egenskaper är. Måttet är en sammanvägning av byggnadens byggnadstekniska och installationstekniska egenskaper. Detta stämmer dock endast vid kravnivån i Boverkets byggregler, inte på en lägre nivå eller när det tas en procentsats av ett primärenergital då relationerna i praktiken ändras mellan olika slag av uppvärmningssystem. Vi anser i stället att en utgångspunkt för stödet borde vara en effektivisering eller minskning av byggnadens faktiska energibehov som exkluderar hur energin tillförts till byggnaden.

Vi bedömer därmed att de energieffektiviserande åtgärder som kan vara i behov av stöd i stället är klimatskalsåtgärder och till exempel effektivare ventilationslösningar. Vi anser att en komplettering bör ske av 10 § i stödförordningen där åtgärder för byte av uppvärmningssystem eller elproduktion bör exkluderas från vad som är stödberättigande åtgärder för att förbättra en byggnads energiprestanda.

Eftersom kravet för att få stöd är föreslås vara såpass lågt som 20 procent förbättrad energiprestanda kan även delkonverteringar till värmepumpslösningar kunna sänka byggnadens primärenergital till stödets kravnivå 20 procent. Byggreglernas viktningsfaktorer för el och fjärrvärme har idag relationen 2,57 trots att de flesta värmepumpar har en betydligt högre verkningsgrad (SPF) än detta, särskilt om de kombineras med solceller till fastighetsel och värmepump.

Vi anser mot denna bakgrund att det bör vara större fokus på klimatskals- och ventilationsåtgärder i stödutformningen, vilket också överensstämmer med den utformning som föreslogs i SOU 2017:99. Även om dessa åtgärder kan vara dyrare än t.ex. installationsåtgärder har de normalt betydligt längre livslängd, vilket också behöver beaktas. Sådana åtgärder kan samtidigt bidra till att minska behovet av investeringar i energisystemet, som också uttalas i promemorian är ett syfte med stödet.

Stödnivån bör ses över för att ge stödet en mer kostnadseffektiv utformning

Vi ifrågasätter att stödnivån bör sättas så högt som till 50 procent för små företag och till 40 procent till medelstora företag vilket kan förväntas styra mot att åtgärder med låg kostnadseffektivitet blir stödberättigade hos mindre fastighetsägare, men inte hos större. Det riskerar innebära att stödet sammantaget ger mindre energibesparingar än om det skulle fokusera på åtgärder med högre kostnadseffektivitet. I syfte att låta stödet få en mer likformig och kostnadseffektiv utformning borde stödnivån i stället sättas till 30 procent för alla fastighetsägare oavsett storlek.

Energiföretagen anser att stödförordningens eleffektkrav bör ändras

Energiföretagen Sverige anser att förslaget om eleffektkrav i stödförordningen behöver kompletteras. Vi anser att Energisparlåneutredningens förslag (SOU 2017:99) till utformning av energirenoveringsstöd kan utgöra en bra utgångspunkt för att säkerställa att stöd inte lämnas för åtgärder som innebär byte av uppvärmningssystem. I SOU 2017:99 föreslogs att *”Stöd får inte lämnas för en energieffektiviseringsåtgärd som medför att byggnadens installerade eleffekt för uppvärmning och varmvatten ökar oberoende av driftfas.”*

I promemorian anförs att stödet syftar till att bidra till att minska behovet av investeringar i energisystemet. I stödutformningen har dock detta inte beaktats närmare. I syfte att skapa teknikneutralitet gentemot annan energiförsörjning och att fokusera på åtgärder som innebär ett minskat energibehov i byggnaden anser vi att formuleringen i 11 § i stödförordningen bör kompletteras: *”Stöd får inte lämnas för investeringar i energiproduktionssystem eller åtgärder som medför att byggnadens installerade eleffektbehov för uppvärmning och varmvatten ökar.”*

Kompletteringen är viktig för att förtydliga syfte och koppling till att inte öka belastningen på de lokala elnäten och undvika oklarheter om vad som ska anses vara energiproduktionssystem. I EU-direktivet om byggnaders energiprestanda ((EU) 2018/844) och lagen om energideklaration för byggnader (§3) definieras frånluftsvärmepumpar som ”värmegeneratorer”, dvs. värmeproduktionssystem. I likhet med andra värmepumpssystem bör frånluftsvärmepumpar betraktas på samma sätt i Sverige även i detta stödsystem. Genom att vidga begreppet till ”energiproduktionsanläggningar” inkluderas även solceller.

I promemorian redogörs för att slutsatserna och ställningstagandena i den svenska energirenoveringsstrategi som antogs 2020 baseras på ett antagande om att det finns ett renoveringsbehov för byggnader vars värdeår överstiger 40 år. Det ställs dock inte några sådana krav i den föreslagna stödförordningen, vilket borde övervägas för att fokusera på de byggnader som har det faktiskt största renoveringsbehovet.

Verifiering av genomförda energieffektiviseringsåtgärder av oberoende energiexperter är positivt

Vi stödjer att det införs krav på att stödberättigade energieffektiviseringsåtgärder ska verifieras av oberoende energiexperter. Den oberoende expertens roll är att godkänna de energieffektiviseringsåtgärder och de merkostnader för investeringarna som ansökan avser. Vi bedömer att detta kan förbättra den administrativa utformningen av stödet jämfört tidigare stöd.

Promemorians konsekvensanalys är bristfällig

Vi konstaterar att promemorians konsekvensanalys saknar en redovisning av effekterna på energisystemet där de sammantagna effekterna på bl.a. klimatpåverkan, resursförbrukning och effektbehov skulle behövt redovisas. Energisystemet är också inne i en snabb utvecklingsfas vilket gör en effektanalys av framtida effekter komplex och där det finns många parallellt verkande styrmedel.

Omkring 90 procent av flerbostadshusen värms med fjärrvärme och de utsläppsfaktorer som används i promemorians konsekvensanalys är höga, särskilt med tanke på att de fossila bränslena är på väg att fasas ut helt i fjärrvärmeproduktionen de närmaste åren. Lokala miljövärden i respektive fjärrvärmesystem skulle också bli mer relevanta utifrån de faktiska förhållandena på respektive ort när miljöeffekterna av stödet följs upp. Huvuddelen av koldioxidutsläppen som hänförs till fjärrvärme i statistiken kommer idag från energiåtervinning i avfallsförbränning. Utsläppen uppstår som en konsekvens av att avfall, med en betydande andel med fossilt ursprung, uppstår i samhället. Dessa utsläpp kommer alltså inte att påverkas av energieffektivisering alls eftersom samhället måste hantera och behandla det avfall som uppkommer. Energieffektiviseringen påverkar främst marginalproduktionen i fjärrvärmesystemet och i elsystemet, dvs. inte primärt avfallsförbränning som utgör basproduktionen i många av de större fjärrvärmesystemen.

I konsekvensanalysen beaktas heller inte effektdimensionen. Åtgärder som bidrar till ett minskat effektbehov kan i högre grad bidra till minskade klimatpåverkande utsläpp än andra åtgärder eftersom det är i topplastproduktionen det fortfarande finns viss fossilbränsleanvändning. Vi bedömer dock att de beräknade utsläppsminskningarna är för höga då utfasning av fossila bränslen för uppvärmning redan sker med befintliga styrmedel som energi- och koldioxidskatt samt EU:s utsläppshandelssystem EU ETS.

Energikraven i investeringsstödet för hyres- och studentbostäder behöver ses över

Vi vill även lyfta att energikraven i investeringsstödet för hyres- och studentbostäder behöver ses över för att minska den styrning som fortfarande sker i valet av uppvärmningsform till förmån för individuella uppvärmningslösningar. Vi anser att en komplettering bör ske av stödförordningen med att åtgärder som avser energiproduktionssystem inte ska vara stödberättigande, i likhet med vad vi föreslår för energieffektiviseringsstödet.

Åsa Pettersson

VD, Energiföretagen Sverige

Erik Thornström

Ansvarig skatter, styrmedel,
energianvändning och resurseffektivitet